

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Zdrowia

KZD.410.001.04.2017

P/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/17/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. – wykorzystanie wybranych dotacji z budżetu państwa
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli, Departament Zdrowia
<i>Kontrolerzy</i>	Tomasz Marcin Grudziński, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr KZD/9/2017 z dnia 18 stycznia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie, zwane w dalszej treści „Centrum” lub „CMKP”, ul. Marymoncka 99/103, 01-813 Warszawa
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Prof. dr hab. n. med. Ryszard Gellert ¹ (dowód: akta kontroli str. 2-8)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli (dalej „NIK”) pozytywnie ocenia działania CMKP w zakresie uzyskiwania i rozliczania dotacji otrzymanych od Ministra Zdrowia w 2016 r. na działalność dydaktyczną.

Prawidłowo zorganizowano realizację zadań związanych z kształceniem słuchaczy studiów podyplomowych i doktorantów, poprzez m.in. zapewnienie wykwalifikowanej kadry i realizację kursów wymaganych programami specjalizacji. Prowadzono ewidencję księgową zapewniającą rozliczanie kosztów według rodzajów działalności, z wyodrębnieniem kosztów finansowanych dotacjami z budżetu państwa i z przychodów własnych. CMKP prowadziło gospodarkę finansową na podstawie zatwierdzonego planu finansowo-rzeczowego, który terminowo przekazano właściwym ministrom.

NIK pozytywnie ocenia także działania CMKP podejmowane w zakresie pomocy materialnej dla doktorantów. Informacje przekazane przez Centrum, służące Ministerstwu Zdrowia do obliczenia kwot dotacji na ten cel, zostały przekazane w uzgodnionym terminie. Dyrektor CMKP, w porozumieniu z Samorządem Doktorantów, dokonał podziału przyznanej dotacji i zatwierdził plan funduszu pomocy materialnej (dalej „FPM”) na 2016 r. Świadczenia pomocy materialnej przyznawane były przez Komisję Doktorancką i Kierownika Studiów Doktoranckich, w porozumieniu z Komisją Stypendialną, zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami w tym zakresie obowiązującymi w CMKP. Wyплаты stypendiów realizowano terminowo.

¹ Od dnia 1 września 2016 r., wcześniej od 1 września 2012 r. prof. CMKP dr hab. Joanna Ewa Jędrzejczak.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria dla ani oceny pozytywnej ani negatywnej stosuje się ocenę opisową.

Nieprawidłowości dotyczyły niewypłacania nauczycielom akademickim dodatkowego wynagrodzenia za godziny dydaktyczne przekraczające ich roczny wymiar określony dla danej grupy pracowników w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym³, dalej „ustawa Psw”. Ponadto stwierdzono, iż nie wszystkie, obowiązujące w 2016 r., umowy zawarte ze szpitalami klinicznymi na udostępnianie CMKP jednostek organizacyjnych niezbędnych do realizacji zadań polegających na kształceniu podyplomowym w zawodach medycznych zawierały elementy wymagane art. 89 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁴.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wykorzystanie dotacji na działalność dydaktyczną

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie ze Statutem⁵, Centrum kształci i doskonali profesjonalną wiedzę medyczną⁶ poprzez m.in.: prowadzenie studiów podyplomowych, w zakresie reprezentowanych dziedzin nauk medycznych; prowadzenie studiów trzeciego stopnia (studiów doktoranckich, dla osób posiadających tytuł lekarza, magistra lub równorzędny); inicjowanie i prowadzenie działalności badawczej obejmującej badania naukowe i prace rozwojowe; wykonywanie działalności dydaktycznej i badawczej w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych⁷. Organami CMKP są: dyrektor Centrum, Rada Naukowa CMKP oraz Kolegium Elektorów.

Centrum ma prawa i obowiązki podmiotu tworzącego⁸ w stosunku do Szpitali Klinicznych⁹: Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego im. Prof. W. Orłowskiego CMKP oraz Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego im. Prof. A. Grucy CMKP.

(dowód: akta kontroli str. 145, 213-231)

Łączna kwota dotacji otrzymanych przez Centrum w 2016 r. z budżetu państwa wyniosła 57.963.939 zł, w tym ze środków Ministerstwa Zdrowia (dalej MZ) 56.169.679 zł oraz z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) 1.794.260 zł, co stanowiło odpowiednio 96,9% i 3,1% ogólnej kwoty dotacji otrzymanych z budżetu państwa. Dotacje podmiotowe stanowiły 99,8% kwot dotacji i wyniosły 57.821.569 zł; dotacja celowa pochodziła z MNiSW i wyniosła 142.370 zł z przeznaczeniem na finansowanie projektów naukowych dla młodych badaczy. Z dotacji MZ kwota 56.120.768 zł przeznaczona była na działalność dydaktyczną, a 48.911 zł na pomoc materialną dla studentów. Z MNiSW kwotę 110.000 zł przekazano, jako dotację projakościową na wypłatę stypendiów (dla 30% najlepszych doktorantów), 142.370 zł na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodych naukowców, a także uczestników studiów doktoranckich, a kwotę 1.541.890 zł na utrzymanie potencjału badawczego (np. finansowanie projektów badawczych).

Poniesione wydatki na działalność dydaktyczną wyniosły 55.426.297,35 zł, tj. 98,6% kwot przyznanej na ten cel dotacji podmiotowej, a wydatki na pomoc materialną dla

³ Dz. U. z 2016 r. poz. 1842 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2016 r. poz. 1638, ze zm.

⁵ Zarządzenie Ministra Zdrowia z 30 października 2012 r. w sprawie nadania statutu CMKP – Dz. Urz. MZ z 2012 r. poz. 79.

⁶ Lekarzy, lekarzy dentyistów, farmaceutów, diagnostów laboratoryjnych oraz osób legitymujących się dyplomem ukończenia studiów wyższych, których zawody mają zastosowania w ochronie zdrowia.

⁷ Kształcenie w CMKP odbywa się m.in. poprzez kupy, szkolenia i studia podyplomowe realizowane dla lekarzy i lekarzy dentyistów, o czym mowa m.in. w ustawie z 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty – Dz.U. 2017 poz. 125.

⁸ Określone w ustawie z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

⁹ Zgodnie z zapisami § 3 Statutu CMKP.

doktorantów wyniosły 51.050 zł i przekroczyły o 4,4% kwotę przyznaną na ten cel dotacji, z uwagi na wydatkowanie w 2016 r. kwot z dotacji 2015 r. niewykorzystanych do 31 grudnia 2015 r.¹⁰

Wykorzystanie dotacji otrzymanych z MNiSW na finansowanie zwiększenia wysokości stypendiów doktoranckich wyniosło 109.600 zł, na utrzymanie potencjału badawczego 1.603.154,24 zł, zaś na badania naukowe lub prace rozwojowe młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich 89.255,77¹¹ zł i stanowiło odpowiednio: 99,6%, 104%¹² i 62,7%¹³ kwot dotacji otrzymanych na ten cel. Łączne wykorzystanie dotacji otrzymanych w 2016 r. (bez uwzględnienia wydatków ze środków z 2015 r.) wyniosło 56.645.827,52 zł, tj. 97,7%.

Łączna kwota wszystkich otrzymanych przez Centrum dotacji w 2016 r. stanowiła 85,5% przychodów ogółem wynoszących 67.719.400 zł. Udział ten w latach 2014-2015 był niższy i wynosił kolejno 60% oraz 73,5%, z uwagi na spadek przychodów ogółem z działalności dydaktycznej, pomimo niewielkiego wzrostu kwot dotacji z budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 9-20, 91-99, 147-162, 569-570)

Celem przygotowania danych niezbędnych do dokonania podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych na zadania w obszarze działalności dydaktycznej na 2016 r. CMKP przekazało 21 lipca 2015 r. Ministerstwu Zdrowia formularz PF-OSPR w zakresie działu 803 rozdziału 803-06 Działalność dydaktyczna oraz 803-09 Fundusz pomocy materialnej, podając m.in. przewidywane wykonanie za 2015 r. i projekt planu na 2016 r. oraz kwoty dotacji przekazane w roku 2015 r. z MZ i MNiSW, z podziałem na rodzaj dotacji i ich cel. Kwota wskazana do planu na 2016 r. przez CMKP¹⁴ wynosiła 54 tys. zł na fundusz pomocy materialnej oraz 58.300 tys. zł w zakresie dotacji z budżetu państwa, z czego 195 tys. zł na dotacje celowe, nie planowano środków na inwestycje i zakupy inwestycyjne.

Ponadto 20 stycznia 2016 r. Centrum przekazało do MZ¹⁵ merytoryczne sprawozdanie z realizacji zadań statutowych w 2015 r. oraz kalkulacje wysokości niezbędnej dotacji budżetowej na 2016 r. na kwotę 16 mln zł (poza wydatkami placowymi), na którą składały się m.in. koszty usług w tym remontów (4.900 tys. zł), koszty kursów i zespołów ekspertów (3.100 tys. zł), ZFŚS (2.200 tys. zł), koszty bazy klinicznej (2.200 tys. zł), stypendia doktoranckie (900 tys. zł) i koszty energii, CO i CW (867 tys. zł). Planowane przychody własne określono na 1.672 tys. zł. W zakresie środków niezbędnych na bezzwrotną pomoc materialną dla doktorantów wskazano kwotę 71 tys. zł z uwagi na planowane zwiększenie liczby doktorantów, podając jednocześnie wysokości świadczeń wypłaconych w 2015 r. w podziale na ich rodzaje.

Decyzją Ministra Zdrowia z 12 kwietnia 2016 r. przyznano CMKP kwotę 48.911 zł na pomoc materialną dla doktorantów¹⁶. Decyzją Ministra Zdrowia z 12 maja 2016 r.

¹⁰ Wszystkie informacje dotyczące kosztów za 2016 r. obrazują dane wg stanu na 28 lutego 2017 r.

¹¹ W tym kwota 35.025,51 zł dotycząca dotacji z 2015 r. z terminem wydatkowania do 31 grudnia 2016 r.

¹² Kwota zawiera wydatki z dotacji 2015 r. niewykorzystane do 31 grudnia 2015 r. w kwocie 486.657,33 zł.

¹³ Dotacja przyznawana na okres dwóch lat, wykorzystanie do końca 2017 r.

¹⁴ W układzie kasowym.

¹⁵ W związku z pismem MZ – Departament Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 5 stycznia 2016 r. dotyczącym prośby o skalkulowanie wysokości niezbędnej dotacji budżetowej na 2016 r. wliczonej w oparciu m.in. o wielkość dotacji przeznaczonej w 2015 r. na finansowanie dotychczasowych zadań statutowych (poza wydatkami placowymi wraz z pochodnymi) oraz określenie wysokości środków potrzebnych na bezzwrotną pomoc materialną dla doktorantów w 2016 r.

¹⁶ Jak wskazano w decyzji, podziału dokonano zgodnie z zasadami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 19 lutego 2015 r. w sprawie zasad podziału dotacji

uczelni – jak wskazano w decyzji – przyznano dotację podmiotową w wysokości 55.839.208 zł na zadania związane z kształceniem uczestników studiów doktoranckich i kadr naukowych oraz utrzymaniem uczelni, w tym na remonty¹⁷. Decyzją Ministra Zdrowia z 27 grudnia 2016 r. dokonano zwiększenia planu wydatków w rozdziale 80306 – Działalność dydaktyczna, zwiększając dotacje CMKP o 281.560 zł z przeznaczeniem na organizację deficytowych kursów specjalizacyjnych dla lekarzy i lekarzy dentystów oraz przedstawicieli innych zawodów medycznych. Decyzjami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznano CMKP: 22 lutego 2016 r. dotację podmiotową w wysokości 1.541.890 zł na utrzymanie potencjału badawczego na finansowanie wydatków, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki¹⁸; 16 marca 2016 r. dotację celową w wysokości 142.370 zł na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich; 31 marca 2016 r. dotację podmiotową w kwocie 110 tys. zł na dofinansowanie zadań projakościowych na finansowanie zwiększenia wysokości stypendiów doktoranckich dla nie więcej niż 30% najlepszych doktorantów.

Sprawozdania S-12 o stypendiach naukowych, studiach podyplomowych i doktoranckich oraz zatrudnieniu w szkołach wyższych, instytutach naukowych i badawczych za 2015 r. CMKP przekazało do GUS 15 stycznia 2016 r., a za 2016 r. 12 stycznia 2017 r, tj. z zachowaniem określonego terminu.

(dowód: akta kontroli str. 26-49, 91-127, 659-662)

W 2016 r. nie przyznawano nagród Ministra Zdrowia dla nauczycieli akademickich CMKP, o których mowa w art. 155 ust. 2 ustawy Psw. W 2016 r. wypłacano w CMKP nagrody Dyrektora Centrum dla nauczycieli akademickich za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne w łącznej kwocie 412.112 zł oraz nagrody Dyrektora dla pracowników niebędących nauczycielami akademickimi w wysokości 144.678 zł, dla 122 osób. Dla nauczycieli akademickich przyznano 12 nagród indywidualnych w łącznej kwocie 172.480 zł (8 naukowych i 4 dydaktyczne) oraz 14 nagród zespołowych w łącznej kwocie 239.642 zł (8 naukowych i 6 dydaktycznych). Nagrody przyznawano zgodnie z wymogami określonymi w: art. 155 ust. 2, 6, 7 i 8 ustawy Psw, § 28 statutu oraz zapisami Regulaminu przyznawania nagród dyrektora CMKP przyjętego przez Radę Naukową Centrum¹⁹ i Zarządzeniem Dyrektora CMKP w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania nagród dla pracowników niebędących nauczycielami akademickimi²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 173-212)

Liczba doktorantów ogółem, wg stanu na dzień 30 czerwca 2016 r. i 31 grudnia 2016 r., uległa zwiększeniu o 14,6% tj. z 35 do 41 osób. Wszyscy odbywali studia w trybie stacjonarnym i nie wnosili opłat. W odniesieniu do 2015 r. (39 osób) liczba doktorantów na 30 czerwca 2016 r. spadła o 10,3%, a na koniec roku wzrosła o 5,1%. Wg stanu na 31 grudnia 2016 r. 29 osób miało wszczęte przewody doktorskie (poza studiami doktoranckimi), z czego osiem w 2016 r. Nie było wśród nich cudzoziemców.

z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych oraz jednostek naukowych na pomoc materialną dla studentów i doktorantów – Dz. U. poz. 260.

¹⁷ Jak wskazano w decyzji podział uwzględniał elementy składowe dotacji określone w ustawie Psw i dokonany został wg zasad zawartych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 27 marca 2015 w sprawie podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych (Dz. U. poz. 463) oraz na podstawie danych otrzymanych z uczelni medycznych.

¹⁸ Dz. U. z 2016 r. poz. 2045, ze zm.

¹⁹ Uchwała 3645 Rady Naukowej CMKP z 30 stycznia 2008 r.

²⁰ Zarządzenie nr 144/12 Dyrektora CMKP z 28 listopada 2012 r.

Liczba słuchaczy studiów podyplomowych realizowanych w CMKP, wg stanu na 31 grudnia 2016 r., wyniosła ogółem 25.660 osób, w tym 192 cudzoziemców. W odniesieniu do roku poprzedniego oznaczało to wzrost o 11% (23.111 osób) i 81,1% w odniesieniu do cudzoziemców (106 osób).

Liczba nauczycieli akademickich, zatrudnionych na 30 czerwca 2016 r., wynosiła 275 osób, w tym 219 osób, dla których Centrum było podstawowym miejscem pracy. Na dzień 31 grudnia 2016 r. nastąpił wzrost zarówno liczby nauczycieli akademickich – do 281 osób, jak i osób, dla których CMKP było podstawowym miejscem Pracy – do 223. Centrum nie zatrudniało cudzoziemców na stanowiskach nauczycieli akademickich.

W 2016 r. w CMKP przyznano 14 osobom tytuły i stopnie naukowe. Dotyczyło to siedmiu osób, którym nadano stopień doktora; czterech osób, które uzyskały tytuł doktora habilitowanego oraz trzech osób, którym nadano tytuł profesora.

(dowód: akta kontroli str. 21-49, 100-101, 146,166-168)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie²¹ w 2016 r. w CMKP według grup pracowniczych wyniosło: 7 824,68 zł dla pracowników naukowo-dydaktycznych²² i 7.164,40 zł dla pracowników dydaktycznych²³ oraz 5.059,34 zł w grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Przeciętne wynagrodzenie wg grup stanowisk w 2016 r. wyniosło: 14.480,84 zł w grupie profesorów; 8.289,33 zł w grupie adiunktów²⁴; 4.343,46 zł w grupie pozostałych nauczycieli akademickich²⁵.

Zasady ustalania godzin dydaktycznych oraz ich wymiar zostały określone Zarządzeniem Dyrektora CMPK w sprawie wprowadzenia regulaminu ustalania, planowania i rozliczania pensum dydaktycznego²⁶, które zostało pozytywnie zaopiniowane przez Radę Naukową Centrum²⁷. Roczne obowiązkowe pensum dydaktyczne dla pracowników naukowo-dydaktycznych określono, zgodnie z wymogami z art. 131 ust. 3 ustawy Psw minimalnie na 120 godzin obliczeniowych rocznie, a maksymalnie na 240. Dla pracowników dydaktycznych odpowiednio 240 i 360 godzin. Wskazano, iż realizacja pensum następuje przede wszystkim poprzez prowadzenie zajęć dydaktycznych finansowanych z dotacji (wykładów, ćwiczeń, dyskusji na kursach specjalizacyjnych i doskonalących, warsztatów czy hospitacji zajęć). Uchwałą Rady Naukowej CMKP z 28 września 2016 r. wprowadzono nowy regulamin ustalania, planowania i rozliczania pensum dydaktycznego obowiązujący na kolejny rok akademicki 2016/2017 przyjęty zarządzeniem Dyrektora Centrum. Zmiany dotyczyły głównie zapisów wskazujących wliczanie maksymalnie w 40% do wymiaru pensum opracowywania materiałów dydaktycznych, czy przeprowadzania zajęć w formie elektronicznej (wykłady multimedialne czy zajęcia z wykorzystaniem elektronicznych form komunikacji) oraz formy i wyglądu części przygotowywanych dokumentów (np. planów indywidualnych, planów zbiorczych jednostki organizacyjnej). Wprowadzono także zapis dotyczący możliwości wypłaty dodatkowego wynagrodzenia, jeżeli całkowite wykonanie pensum zostanie zrealizowane ponad maksymalny wymiar wyłącznie poprzez wykłady na

²¹ Z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym.

²² W CMKP do grupy tej zaliczano: profesorów, adiunktów oraz asystentów.

²³ W CMKP byli to wykładowcy oraz starsi wykładowcy.

²⁴ Należą do niej: docenci, adiunkci, starsi wykładowcy, starsi kustosze dyplomowani, kustosze i dokumentaliści dyplomowani, adiunkci biblioteczni i adiunkci dokumentacji i informacji naukowej.

²⁵ Należą do niej: asystenci, wykładowcy, lektorzy, instruktorzy, asystenci biblioteczni, asystenci dokumentacji i informacji naukowej.

²⁶ Zarządzenie Nr 140/12 z 27 listopada 2012 r. w sprawie wprowadzenia „Regulaminu ustalania, planowania i rozliczania pensum dydaktycznego w CMKP”

²⁷ Uchwała RN CMKP nr 4419 z 31 października 2012 r.

obowiązkowych kursach specjalizacyjnych przewidzianych w programach specjalizacji.

Szczegółowy zakres obowiązków pracowników zawarto w statucie Centrum. Prowadzenie badań naukowych przez pracowników dydaktycznych (wykładowcy i starsi wykładowcy) było możliwe jedynie za wiedzą Dyrektora i przy wywiązywaniu się z realizacji pensum w ramach prowadzenia zajęć dydaktycznych. Pracownicy naukowo-dydaktyczni realizowali zadania z zakresu dydaktyki jak i prac badawczych, co znajdowało wyraz w niższym wymiarze pensum z uwagi na czas poświęcany prowadzonym badaniom. Czas pracy nauczycieli akademickich w odniesieniu do faktycznych godzin wykładowych przeprowadzanych podczas kursów, w tym także opieki naukowej i administracyjnej był wykazywany w listach poszczególnych kursów. Ewidencja czasu pracy realizowana była w systemie informatycznym CMKP „Dziekanat”²⁸, umożliwiającym obsługę administracyjną zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne działalności podstawowej Centrum. W ramach systemu prowadzono bieżącą weryfikację realizowanych godzin wykładowych oraz kontrole poprawności godzin rozliczanych przez nauczycieli akademickich, w tym raportów dotyczących pensum. Jak wyjaśniono z obowiązków pracowniczych nauczyciele akademicy są rozliczani na podstawie dokumentów i w trybie przewidzianym regulaminem. Dotyczy to czasu pracy poświęconego na przygotowanie materiałów dydaktycznych, seminaria, opiekę naukową lekarzy podczas specjalizacji i doktorantów. Nie jest prowadzona równoległe odrębna ścisła ewidencja wykorzystania czasu pracy poświęconego na realizację tych zadań. Uczestnictwo w pracach organizacyjnych CMKP np. komisjach stałych czy doraźnych lub posiedzeniach Rady Naukowej dokumentuje się listami obecności i protokołami z posiedzeń.

Kwestie dotyczące nabycia uprawnień do naliczania 50% kosztu uzyskania przychodu dla pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych Centrum uregulowano postanowieniami Zarządzenia Dyrektora CMKP z 3 lutego 1997 r.²⁹, w sprawie zasad i trybu postępowania przy ustalaniu procentowego udziału wynagrodzenia za prace twórcze³⁰ w wynagrodzeniu zasadniczym nauczycieli akademickich CMKP³¹.

W roku 2016 (akademickim 2015/2016) obniżony wymiar pensum o 30%, zgodnie z postanowieniami art. 130 ust. 1 i 4 Psw i uregulowaniami wewnętrznymi, dotyczył jednej osoby – Prof. Nadzwyczajnego w Klinice Neurologii i Epileptologii CMKP, która do 30 września 2016 r. pełniła obowiązki Dyrektora Centrum.

²⁸ Autorska baza danych stworzona przez pracownika CMKP, używana wyłącznie na potrzeby Centrum.

²⁹ Uchwała Rady Naukowej CMKP Nr 2285 z 17 grudnia 1996 r. Zmian zarządzenia dokonano: Zarządzeniami Dyrektora CMKP nr 7/97 z 12 czerwca 1997 r. i 29/11 z 25 marca 2011 r.

³⁰ Za działalność twórczą uznano: zajęcia dydaktyczne (wykłady, seminaria, ćwiczenia, o ile ich układ i forma wyróżniają je oryginalnością, indywidualnością oraz sposobem ujęcia tematu od innych utworów; ponadto badania naukowe niezbędne do prowadzenia zajęć, gdy ich wyniki ujęto w publikacjach prac badawczych, komunikatach, raportach, rozprawach, opracowaniach, opiniach czy ekspertyzach.

³¹ Przyjęto, iż pracownicy naukowo-dydaktyczni mogą nabyć uprawnienia do 50% kosztu uzyskania przychodu od 25% wynagrodzenia zasadniczego za prace twórcze związane z wykonywaniem badań naukowych niezbędnych do prowadzenia procesu dydaktycznego oraz od 50% wynagrodzenia zasadniczego za prace twórcze dotyczące przygotowania i wygłaszania zajęć dydaktycznych. Pracownicy dydaktyczni do 50% kosztów uzyskania przychodu od maksymalnie 50% wynagrodzenia zasadniczego za prace związane z przygotowaniem i prowadzeniem zajęć dydaktycznych. Wynagrodzenie za prace organizacyjną określono na nie mniej niż 25% wynagrodzenia pracowników naukowo-dydaktycznych i 50% dydaktycznych.

W planach dotyczących pensum nie stwierdzono niedoborów bądź przekroczeń ilości planowanych godzin składanych przez nauczycieli akademickich. Na podstawie losowo wybranej próby 22³² umów o pracę stwierdzono dziesięć przypadków (45,5% próby) odstępstw w realizacji godzin pensum w stosunku do norm określonych w ustawie Psw i regulaminie CMKP. W przypadku trzech umów (13,6% próby), w rozliczeniu czasu pracy godzin dydaktycznych w roku akademickim 2015/2016 stwierdzono niedobór w wykonaniu pensum, który wynosił 41, 41,5 i 52 godziny, co stanowiło odpowiednio 17,1%, 18,7% i 43,3% udziału w rocznym pensum określonym dla stanowiska danego nauczyciela akademickiego. W siedmiu przypadkach (31,2% próby) stwierdzono przekroczenia, które wynosiły od 4,5 godziny do 283 godzin, co stanowiło odpowiednio 3,8% i 235% udziału w rocznym pensum. Jak wyjaśniono niewykonanie pensum związane było m.in. z zapisami zawartymi w programie specjalizacji, gdzie wskazano inną jednostkę jako organizatora kursów, co skutkowało realizacją przez CMKP tylko kursu wprowadzającego; potraktowaniem roku akademickiego 2015/2016 jako pozwalającego na dostosowanie planu zajęć do nowych wymogów z uwagi na zmianę stanowiska pracownika z końcem poprzedniego roku akademickiego (lipiec 2015 r.) i zwiększeniem w nowym roku ilości minimalnych godzin pensum oraz niewłaściwym rozliczeniem godzin pensum poprzez podwójne zaliczenie do niego godzin dotyczących przygotowania i przeprowadzenia sprawdzianów testowych. Przekroczenia liczby godzin były wynikiem m.in.: zwiększenia liczby kursów z uwagi na wprowadzenie nowego trybu specjalizacji przy kończeniu części zajęć w starym trybie; zapisów programu specjalizacji w zakresie realizacji kursów praktycznych uniemożliwiających szkolenia większej ilości osób jednorazowo; realizacji przez niektóre kliniki prawie wszystkich kursów z uwagi na renomę niektórych pracowników; przyjęcia przez pracowników zaproszeń na wykłady w innych Klinikach CMKP; udziału pracownika w posiedzeniach wewnątrzklinikowych, gdzie są omawiane historie chorób i prowadzone konsultacje przypadków do materiałów dydaktycznych.

Łącznie w roku akademickim 2015/2016 niewykonanie pensum dotyczyło 27 osób³³, zaś przekroczenia 35 osób, wynosiły one od 0% do 494% określonej normy³⁴. Nie podejmowano działań, zarówno do osób, które nie zrealizowały pensum, jak i przekroczyły normy go dotyczące. Wskazano, iż przyjętą w CMKP praktyką jest elastyczne rozliczanie braków w wypełnianiu pensum przez nowo zatrudnionych nauczycieli akademickich.

Wypłaty wynagrodzenia pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych dokonywano na podstawie umowy o pracę lub aktu mianowania, gdzie określono wysokość wynagrodzenia oraz ewentualnych dodatków należnych z tytułu pełnienia funkcji³⁵. W badanej próbie nie stwierdzono naliczenia wynagrodzenia niezgodnie z obowiązującymi warunkami umów (z uwzględnieniem dodatku za wieloletnią pracę). Koszty uzyskania przychodu w przypadku wykonywania pracy, uwzględniały podział na pracę twórczą oraz na działalność organizacyjną, w tym zakresie pracownicy składali stosowne wnioski i oświadczenia oraz wykaz prac zgodnie z wymogami ww. Zarządzenia Dyrektora z 3 lutego 1997 r.

(dowód: akta kontroli str. 100-101, 169-165, 399-565)

³² Wyboru dokonano proporcjonalnie do liczby grup stanowisk wg danych przekazanych na dzień 29 lutego 2016 r. (rok akademicki 2015/2016, którego pensum rozliczano w październiku 2016 r.) Wybrano z 274 nauczycieli akademickich odpowiednio proporcjonalnie: 7 asystentów (z 92), 6 adiunktów (z 79), 4 profesorów (z 43), 2 wykładowców (z 21) i 3 starszych wykładowców (z 39).

³³ W tym 18 asystentów, z czego 7 nowozatrudnionych.

³⁴ Jeden z asystentów miał wykonanie pensum na poziomie zero godzin, zaś jeden z profesorów 1185 godzin.

³⁵ W przypadku zmiany wynagrodzenia dokonanego po zawarciu umów/otrzymaniu aktów mianowania, zmiany uposażenia dokonywano w formie aneksów.

Uczelnia, w latach 2015 - 2016, zanotowała spadek przychodów działalności operacyjnej (ok 10 mln. rocznie) w odniesieniu do 2014 r. o 11,5% i 13,8% (z 88.785,5 tys. zł do 78.603,4 tys. zł i do 67.719,4 tys. zł). Spadek dotyczył zarówno przychodów z podstawowej działalności operacyjnej o 11,7% i 14,2% (z 86.899,6 tys. zł do 65.882,4 tys. zł), w tym zarówno z działalności dydaktycznej (o 10,4% i 14%), jak i działalności badawczej (o 26,2% i 16,5%), dotyczył także pozostałych przychodów o 2,4% i 0,2%. W okresie 2015-2016 Centrum odnotowało niewielki wzrost dotacji z budżetu państwa w porównaniu do 2014 r. o 8,5% i 2,6%, tj. z 53.260,7 tys. w 2014 r., do 57.774,1 tys. zł w 2015 r. i 57.922,8 tys. zł w 2016 r. Spadek przychodów z działalności operacyjnej wynikał przede wszystkim ze zmniejszenia pozostałych przychodów, głównie dotyczących środków zagranicznych oraz współfinansowania krajowego z kwoty 28.707,5 tys. zł w 2014 r. przez 15.720,7 tys. zł w 2015 r., do 5.384,8 tys. zł w 2016 r. Sytuacja ta była konsekwencją realizacji umów dotyczących czterech projektów współfinansowanych z UE³⁶, z których trzy zostały zakończone w 2015 r.

W latach 2014 – 2016 występowało coroczne zmniejszenie przychodów z działalności badawczej, odpowiednio rok do roku o 26,7% w 2015 r. i 16,5% w 2016 r., co było wynikiem zmniejszenia środków na realizację projektów finansowanych przez NCBiR i NCN³⁷. Dotacje na finansowanie działalności statutowej w przychodach ogółem z działalności badawczej, w ww. okresie, także corocznie malały, odpowiednio o 5% i 7,7% w stosunku do 2014 r.. Pozostałe przychody³⁸ ulegały od 2014 r. niewielkiemu spadkowi odpowiednio o 2,4% w 2015 r. i 0,2% w 2016 r. Zysk z działalności operacyjnej w 2016 r. wyniósł 1.113,7 tys. zł, a zysk netto (równy brutto³⁹) wyniósł 1.292,7 tys. zł.

Na działalności dydaktycznej ogółem (wg stanu na dzień 28 lutego 2017 r.) Centrum odnotowało dodatni wynik finansowy w wysokości 852 tys. zł. W kosztach działalności dydaktycznej ogółem najwyższy udział - 67,5% miały wynagrodzenia, narzuty na wynagrodzenia 9,1% oraz pozostałe koszty 7,4%.

(dowód: akta kontroli str. 9-19, 147-162, 561-565, 569-570)

Prowadzona przez CMKP ewidencja księgową zapewniała rozliczanie kosztów wg rodzajów działalności, z wyodrębnieniem kosztów finansowanych z dotacji budżetu państwa oraz z przychodów własnych, wypełniając postanowienia §16 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych⁴⁰, oraz wymagane w § 16 ust. 4 ww. rozporządzenia, rozliczenie i ewidencję kosztów w podziale na koszty kształcenia oraz koszty pozostałej działalności dydaktycznej.

(dowód: akta kontroli str. 15-19, 145-162, 569-570)

Centrum prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu rzeczowo-finansowego, zatwierdzanego przez Radę Naukową CMKP, zgodnie z przepisami o finansach publicznych oraz rachunkowości. Projekt planu rzeczowo-

³⁶ W latach 2014-2016 CMKP realizowało 4 projekty o charakterze dydaktycznym: 1. Rozwój kształcenia specjalistycznego lekarzy w dziedzinach istotnych z punktu widzenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych kraju; 2. Kształcenie w ramach procesu specjalizacji lekarzy deficytowych specjalności; 3. Wsparcie systemu ratownictwa medycznego poprzez kształcenie zawodowe lekarzy, ratowników medycznych i dyspozytorów medycznych; 4. Wsparcie systemu kształcenia ustawicznego personelu medycznego w zakresie opieki geriatrycznej.

³⁷ NCBiR – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju; NCN - Narodowe Centrum Nauki

³⁸ Dotyczące m.in. przychodów z najmu, Krajowej Rady Egzaminów Lekarskich czy Komisji Bioetycznej.

³⁹ W terminie do dnia zakończenia kontroli nie rozliczono jeszcze podatku dochodowego od osób prawnych, w związku z dokonywanym do 31 marca rozliczeniem bilansu za 2016 r.

⁴⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 1533.

finansowego na 2016 r. został zatwierdzony przez Dyrektora CMKP 20 czerwca 2016 r. (w terminie 34 dni od wpływu informacji Ministra Zdrowia określającej wysokość podstawowej dotacji przyznanej Centrum (tj. dnia 16 maja 2016 r.). Projekt uwzględniał kwoty dotacji przyznane przez Ministra Zdrowia (dotacja na działalność dydaktyczną i pomoc materialna dla doktorantów) oraz kwoty przyznane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa wyższego (na badania naukowe, utrzymanie potencjału badawczego i dotację projakościową). Projekt podpisany przez Dyrektora CMKP przedłożono do zatwierdzenia Radzie Naukowej Centrum, która zatwierdziła go uchwałą z dnia 22 czerwca 2016 r. Zatwierdzony plan przekazano Ministrowi Finansów oraz Ministrowi Zdrowia w dniu 24 czerwca 2016 r.

W dniu 5 stycznia 2017 r. Ministra Zdrowia przekazał decyzję zwiększającą kwotę dotacji o 281.560 zł. Nie dokonano zmiany planu rzeczowo-finansowego oraz nie przedłożono planu po zmianach do zatwierdzenia Radzie Naukowej CMKP. Jak wyjaśniła Kwestor CMKP Rada Naukowa Centrum dokona zmiany planu w tym zakresie na jednym z najbliższych posiedzeń, a kwoty dotacji w druku „plan po zmianach” uzupełniane są w systemie POLON przez Ministerstwa. Ponadto wskazano, iż maksymalny termin na zmianę planu rzeczowo-finansowego określony jest na 30 czerwca następnego roku, kiedy jednostka jest zobligowana do wysłania planu po zmianach i wykonania planu.

(dowód: akta kontroli str. 68-104, 128-144)

W 2016 r. w Centrum nie prowadzono audytu związanego z wydatkowaniem środków przyznanych w ramach dotacji z Ministerstwa Zdrowia na działalność dydaktyczną. Zrealizowano zadanie audytowe dotyczące prawidłowości wykorzystania i rozliczania środków finansowych przyznanych w ramach dotacji na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych. Wydane rekomendacje i zalecenia zostały wdrożone. Na 2017 r. zaplanowano m.in. audyt dotyczący prawidłowości rozliczania godzin dydaktycznych przez pracowników naukowych CMKP.

(dowód: akta kontroli str. 50-67)

W 2016 r. obowiązywało łącznie 13 umów⁴¹ na udostępnianie CMKP jednostek organizacyjnych niezbędnych do realizacji zadań polegających na kształceniu podyplomowym w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia. Dotyczyło to umów zawieranych z klinikami Szpitala Bielańskiego, Centrum Onkologii-Instytutem oraz jego oddziałem w Gliwicach, Szpitalem Grochowskim, Mazowieckim Szpitalem Brudnowskim, klinik Europejskiego Centrum Zdrowia w Otwocku, Instytutem Hematologii i Transfuzjologii, a także porozumienia z Praktyką Lekarzy Rodzinnych. W ramach tzw. Bazy własnej dotyczyło to dwóch placówek Samodzielnych Publicznych Szpitali Klinicznych: im. Prof. W. Orłowskiego (umowa z 21 maja 2013 r.) oraz im. prof. A. Grucy (z 14 stycznia 2014 r.). W odniesieniu do własnych szpitali klinicznych, stwierdzono, że umowy określały, poza należnymi wynagrodzeniami (uwzględniającymi coroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług wg GUS), wszystkie minimalne wymogi określone w art. 89 ust. 5 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁴². Umowy były rzetelnie rozliczane w okresach miesięcznych, zgodnie z zapisami umów; nie wystąpiły przypadki płatności za świadczone w ich ramach usługi z opóźnieniem.

Koszty realizacji wszystkich ww. umów w 2016 r. wyniosły 1.870.696,99 zł. Dla własnych szpitali klinicznych było to 720.785,95 zł, w tym 710.637,84 zł tytułem udostępniania oddziału/jednostki organizacyjnej oraz 10.148,11 zł tytułem usług telekomunikacyjnych, wynikających z zapisów umów. Dla jednostek bazy obcej

⁴¹ Jedna była zawarta w formie „Porozumienia”.

⁴² W okresie objętym kontrolą.

koszty łączne wyniosły 1.149.911,04 zł, w tym 1.109.321,13 zł za udostępnienia oddziału/jednostki organizacyjnej, pozostałe wg wielkości kwot dotyczyły: kosztów środków czystości i dezynfekcji, usług telekomunikacyjnych i usług pralniczych. Stwierdzono różnice w miesięcznych kosztach umów w odniesieniu do udostępnianych powierzchni⁴³. Dotyczyło to zarówno szpitali własnych (1,91 zł i 34,38 zł za m²), jak i bazy obcej (od 0,68 zł do 14,11 zł za m²). Brak było jednolitej metodologii w ustalaniu wysokości stawki należnej udostępniającemu swoje jednostki organizacyjne szpitalowi. Wysokość opłat uiszczanych przez CMKP poszczególnym szpitalom była efektem prowadzonych negocjacji i warunków uzgodnionej umowy. Wyjaśniono, iż CMKP nie organizuje kształcenia studentów, a zainteresowane jest organizacją kursów i kształcenia indywidualnego w niektórych klinikach. Liczba doktorantów nie wpływała faktycznie na wysokość wynagrodzenia wypłacanego szpitalom, tym bardziej, że doktoranci CMKP odbywają w dużej mierze zajęcia w zakładach teoretycznych CMKP. Natomiast wymiar zajęć dydaktycznych, realizowanych w poszczególnych klinikach, miał realne przełożenie na wysokość stawki. Jak wyjaśnił Dyrektor ds. organizacyjno-ekonomicznych w trakcie realizacji umów o udostępnienie jednostek organizacyjnych szpitali na prowadzenie zadań dydaktycznych i badawczych nie miały miejsca przypadki żądania, bądź proponowania przez szpitale zmiany umowy w części dotyczącej wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 100-101, 213-398)

Ustalone
nieprawidłowości

1. W odniesieniu do badanej próby umów o pracę nauczycieli akademickich stwierdzono, iż CMKP nie wypłacało dodatkowego wynagrodzenia pracownikom, którzy przekroczyli maksymalny wymiar obowiązujących ich godzin przewidziany art. 131 ustawy Psw oraz w § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej⁴⁴. Łącznie, w badanej próbie, przekroczenia dotyczyły siedmiu osób. Dla czterech pracowników naukowo-dydaktycznych przekroczenia wyniosły 385,5 godziny, dla trzech pracowników dydaktycznych 150,5 godziny.

Jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora ds. Dydaktycznych i Naukowych w przypadku osób przekraczających określone przepisami liczby godzin nie wypłacano dodatkowych środków finansowych⁴⁵, żadna z tych osób nie wystąpiła o wypłacenie dodatkowego wynagrodzenia.

NIK zwraca uwagę, iż brzmienie § 5 i 6 ww. rozporządzenia nie uzasadnia poglądu o konieczności występowania w tej sprawie z wnioskiem przez pracownika.

Zgodnie z § 28 ust. 2 zarządzenia Ministra Zdrowia z 30 października 2012 r. w sprawie nadania statutu Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego⁴⁶ warunki wynagradzania za pracę i przyznawanie innych świadczeń związanych z pracą ustala się w oparciu o ustawę i odpowiednie przepisy wykonawcze.

2. W przypadku umów dotyczących korzystania przez CMKP z bazy klinicznej na potrzeby naukowo-dydaktyczne jednostek organizacyjnych stwierdzono, że w przypadku 11 umów brak było w ich treści zapisów dotyczących zasad

⁴³ W przypadku dwóch umów z ECZ w Otwocku i Instytutem Hematologii i Transfuzjologii z Warszawy brak danych o udostępnianej powierzchni dla CMKP.

⁴⁴ Rozporządzenie w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej – Dz. U. 2013., poz. 1571 ze zm. (rozporządzenie zostało uchylone z dniem 31.12.2016 r.).

⁴⁵ CMKP wypłacało swoim nauczycielom akademickim wynagrodzenia wynikające z § 8 ust. 3 ww. rozporządzenia w sprawie warunków wynagradzania za pracę tytułem realizowanych recenzji i pełnionych funkcji promotora, łącznie 56,7 tys. zł.

⁴⁶ Dz. Urz. MZ Nr 79.

prowadzenia kontroli w szpitalach w zakresie wykonywania zadań badawczych i dydaktycznych u udostępniającego, do czego zobowiązywał zapis art. 89 ust. 5 pkt 7 ustawy z 15 kwietnia o działalności leczniczej. Ponadto w jednej z umów brak było zapisów dotyczących odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez uczestników studiów doktoranckich lub nauczycieli akademickich, jak i zapisów dotyczących zasad rozpatrywania sporów wynikających z jej realizacji, do czego zobowiązywały wymogi art. 89 ust. 5 pkt 6 i pkt 8 ww. ustawy. NIK zauważa, że dwie z umów zawarte zostały po wejściu w życie nowych przepisów dotyczących tego rodzaju umów, określonych w ustawie z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, a przypadku pięciu zawierano aneksy dotyczące m.in. zmiany podstawy prawnej czy kwot finansowych z uwagi na zmiany wskaźnika wzrostu cen towarów i usług.

Jak wyjaśniono większość umów zawarto przed wejściem w życie przepisów, stąd brak zapisów dotyczących prowadzenia kontroli; odnośnie przyczyny braku wprowadzenia zmian przy okazji aneksowania umów wskazano, że przedmiotowa materia pociąga za sobą często konieczność zmiany innych istotnych postanowień umowy, co w konsekwencji powoduje długotrwałe negocjacje warunków, m.in. z uwagi na konieczność uzyskiwania zgody organu tworzącego na tego typu działania, co niejednokrotnie jest znacznie utrudnione lub wręcz niemożliwe i przekładałoby się na zupełny brak aneksowania umów. Aneksy dotyczące m.in. zmiany podstawy prawnej, czy kwot finansowych, ze względu na zmianę współczynnika GUS nie wymagały wspomnianych uzgodnień, a ich zawarcie następowało w praktyce poprzez złożenie podpisów upoważnionych przedstawicieli stron, bez konieczności długotrwałych negocjacji. Dyrektor ds. Organizacyjno-Ekonomicznych wyjaśnił również, iż CMKP ze względu na specyfikę działalności nie jest stricte uczelnią w rozumieniu przepisów ustawy Psw. Centrum jest samodzielną placówką naukowo-dydaktyczną kształcąca i doskonaląca profesjonalną wiedzę medyczną lekarzy i nie zajmuje się kształceniem studentów, jako osób odbywających studia, które mają z góry opracowany harmonogram zajęć i zorganizowane zajęcia dydaktyczne, przez co nie przeprowadza bezpośrednich kontroli w siedzibie szpitali.

NIK podziela pogląd, że Centrum nie jest uczelnią wyższą w rozumieniu ustawy Psw, zwraca jednak uwagę, że stosownie do postanowień § 6 ust. 2 pkt 4 zarządzenia Ministra Zdrowia z 30 października 2012 r. w sprawie nadania statutu Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego⁴⁷ wśród zdań Centrum wyszczególniono: „wykonywanie działalności dydaktycznej i badawczej w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w szpitalach klinicznych oraz w innych podmiotach leczniczych, dla których Centrum Medyczne jest podmiotem tworzącym, a także w jednostkach organizacyjnych innych podmiotów leczniczych udostępnianych Centrum Medycznemu na zasadach określonych w ustawie o działalności leczniczej”. Tym samym wymogi określone w art. 89 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej powinny być stosowane przez CMKP.

(dowód: akta kontroli str. 213-231, 379-398, 411-435-565)

2. Dotacje na pomoc materialną dla studentów i doktorantów

Kwota przekazana w 2016 r. decyzją Ministra Zdrowia na pomoc materialną dla doktorantów CMKP wyniosła 48.911 zł. Informacje dotyczące określenia wysokości środków potrzebnych na bezzwrotną pomoc materialną dla doktorantów w 2016 r. Centrum przekazało 20 stycznia 2016 r., zgodnie z dyspozycją Ministerstwa Zdrowia, zwracając się o kwotę 71 tys. zł z uwagi na planowane zwiększenie liczby doktorantów. Podano jednocześnie wysokość świadczeń wypłaconych w 2015 r.

Opis stanu
faktycznego

⁴⁷ Dz. Urz. MZ Nr 79.

w podziale na ich rodzaje. Ponadto, w dniu 18 lutego 2016 r., przekazano Ministerstwu Zdrowia wypełnione tabele zawierające informacje na temat pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w uczelniach medycznych w 2015 r. Wskazano m.in. liczbę doktorantów (40 osób), wysokość dochodów uprawniających do otrzymania stypendium socjalnego, stany FPM oraz miesięczne kwoty świadczeń. Z uwagi na pomyłkę pracownika dane dotyczące liczby doktorantów za 2015 r. podano niewłaściwie tj. wskazano stan na koniec listopada zamiast koniec roku, a w 2015 r. występowała w tym okresie różnica o 1 osobę⁴⁸.

Sprawozdanie S-11 o pomocy materialnej i socjalnej dla studentów i doktorantów w 2015 r. zostało przekazane przez CMKP do GUS z prawie dwumiesięcznym opóźnieniem, tj. 17 lutego 2016 r. (termin przekazania to 18 grudnia 2015 r.), za zgodą GUS. Jak wyjaśniono wysłanie sprawozdania wcześniej nie było możliwe, ponieważ Centrum w 2015 r. zostało pominięte w bazie elektronicznej Urzędu Statystycznego, co uniemożliwiło wypełnienie i wysłanie formularza S-11. Wykazano w nim 13 stypendiów dla najlepszych doktorantów oraz jedno stypendium socjalne. Sprawozdanie S-11 za 2016 r. przekazano z jednodniowym opóźnieniem 20 grudnia 2016 r., z uwagi na problemy techniczne w dostępie do serwera GUS. Wykazano 1 zapomogę, 17 stypendiów dla najlepszych doktorantów oraz jedno stypendium socjalne. Dane wykazywane w sprawozdaniach były zgodne z dokumentacją dotyczącą przyznawanych i wypłacanych stypendiów prowadzoną przez Komisję Stypendialną, Komisję Doktorancką oraz Kierownika Studiów Doktoranckich Centrum.

(dowód: akta kontroli str. 9-11, 21-49, 91-99, 566-568, 659-668)

W 2016 r. wypłacane w Centrum stypendia socjalne i zapomogi były przyznawane przez Kierownika Studiów Doktoranckich, w porozumieniu z Komisją Stypendialną, zgodnie z zapisami Zarządzenia Dyrektora nr 114/11 regulującym przedmiotowe kwestie. W skład Komisji wchodziło dwóch przedstawicieli samorządu doktorantów i Kierownik Studiów Doktoranckich.

Stan FPM na początku 2016 r. wynosił 2.193 zł, CMKP dysponowało łącznie kwotą 51.104 zł na pomoc materialną dla doktorantów, wydatkowano w 2016 r. kwotę 51.050 zł., tj. 99,9% dostępnych środków. Na stypendia dla najlepszych doktorantów przeznaczono 42.950 zł, na stypendium socjalne 7.100 zł, a na zapomogi 1000 zł.

W 2016 r. ze stypendiów dla najlepszych doktorantów korzystało po 13 osób w I i II semestrze roku akademickiego 2015/2016 oraz 18 osób w I semestrze roku 2016/2017. Stypendium socjalne, w każdym z semestrów, pobierała jedna osoba, a zapomogę przyznano jednemu doktorantowi w I semestrze roku akademickiego 2016/2017. W kontrolowanym okresie nie przyznano stypendiów dla osób niepełnosprawnych.

Doktoranci CMKP, w latach akademickich 2015/2016 i 2016/2017, nie ubiegali się o stypendia ministra ze wybitne osiągnięcia z powodu niespełniania wymogów formalnych. Jak wyjaśniła Kierownik Studiów Doktoranckich stypendia ministra za wybitne osiągnięcia są dedykowane doktorantom realizującym studia w uczelniach, co w myśl art. 2.1 pkt 1 ustawy Psw oznacza szkołę prowadzącą studia wyższe I i II stopnia, a Centrum nie prowadzi takich studiów.

Dyrektor CMKP, w uzgodnieniu z Samorządem Doktorantów, decyzją z 5 października 2015 r. dokonał podziału środków FPM na rok akademicki 2015/2016. Określono 79% funduszu na stypendia dla najlepszych doktorantów,

⁴⁸ Zgodnie z wymogiem określonym przez MZ należało podać liczbę doktorantów na 31 grudnia (39) a CMKP podało na 30 listopada (40). Jedna osoba z dniem 1 grudnia decyzją Kierownika Studiów Doktoranckich została skreślona z listy doktorantów Centrum.

17% funduszu na stypendia socjalne i 4% przeznaczono na zapomogi. Ustalono także maksymalną wysokość dochodu na osobę w rodzinie uprawniającą do ubiegania się o stypendium socjalne na poziomie 895,70 zł. Analogicznego podziału, z uwzględnieniem liczby i rodzaju złożonych wniosków o przyznanie stypendium, dokonano 6 października 2016 r. na rok akademicki 2016/2017. Na stypendia dla najlepszych doktorantów przeznaczono 87,7% funduszu, na stypendia socjalne 10,2% a 2,1% na zapomogi. Maksymalna kwota dochodu na osobę w rodzinie uprawniająca do ubiegania się o stypendium socjalne wyniosła 1043,90 zł.

(dowód: akta kontroli str. 566-604, 671)

Stypendia dla najlepszych doktorantów, stypendia socjalne oraz zapomogi przyznane zostały prawidłowo w wysokości i terminach ustalonych w regulaminach obowiązujących w CMKP. Centrum prawidłowo dokumentowało prawo do otrzymania stypendiów socjalnych i zapomogi. Nie było przypadków wypłaty zapomogi jednej osobie częściej niż dwa razy w roku akademickim. Stypendia dla najlepszych doktorantów i socjalne przyznawano na semestr danego roku akademickiego. Stypendia dla najlepszych doktorantów były zróżnicowane kwotowo i uzależnione od ilości punktów WON (wskaźnik osiągnięć naukowych) uzyskanych przez doktorantów, jako suma punktów za publikację (do 60), za wystąpienie na seminarium doktoranckim (do 10) i terminową realizację programu studiów (do 10) przyznanych przez Komisje. Kwoty stypendium w semestrze I roku akademickiego 2015/2016 wynosiły miesięcznie od 200 do 850 zł, w II semestrze od 250 do 700, a w I semestrze roku akademickiego 2016/2017 wahały się od 75 do 200 zł i były uzależnione od kwoty pozostającej w dyspozycji oraz liczby osób, których wnioski rozpatrzono pozytywnie⁴⁹.

Wypłaty stypendiów realizowano terminowo, zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora nr 114/11 z 28 grudnia 2011 r. w sprawie określenia zasad świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów CMKP z funduszu pomocy materialnej oraz własnego funduszu stypendialnego.

W 2016 r., poza stypendiami z FPM, przyznawano także stypendia⁵⁰ doktoranckie (ich łączne koszty wyniosły 696.540 zł), zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji projakościowej (109.600 zł) oraz stypendia doktorskie (38.000 zł), stosownie do wewnętrznych uregulowań CMKP w tym zakresie⁵¹.

(dowód: akta kontroli str. 604-658, 670)

⁴⁹ W tym okresie stypendia dla najlepszych doktorantów były współfinansowane także z własnego funduszu stypendialnego CMKP w łącznej kwocie 2575 zł.

⁵⁰ Stypendia doktoranckie w kwotach zależnych od roku studiów 1500 lub 1740 zł (pobierało w różnych okresach między 34 a 40 osób), zwiększenie kwot stypendium z dotacji projakościowej dla maksymalnie 30 % najlepszych doktorantów (zgodnie z decyzją MNiSW) w kwocie 800 zł (do września) lub 1000 zł (pobierało między 10 a 11 osób) oraz stypendia doktorskie (2 osoby) w wysokości 2000 zł miesięcznie.

⁵¹ Zarządzenie nr 113/11 Dyrektora CMKP z 28 grudnia 2011 r. w sprawie określenia zasad przyznawania stypendiów doktoranckich dla Doktorantów CMKP, zm. Zarządzeniem 87/14 z 7 października 2014 r.; Zarządzenie 97/13 Dyrektora CMKP z 17 września 2013 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego w CMKP; Zarządzenie 98/14 Dyrektora CMKP z 4 listopada 2014 r. w sprawie regulaminu przyznawania stypendiów doktorskich pracownikom CMKP.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i nieprawidłowości wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o NIK⁵² wnosi o:

1. Podjęcie działań organizacyjnych umożliwiających realizację pensum dydaktycznego w ramach przewidzianej liczby godzin i dokonywanie rzetelnego rozliczenia zajęć dydaktycznych po zakończeniu roku akademickiego, celem wypłaty wynagrodzenia za pracę w godzinach ponadwymiarowych.
2. Dostosowanie umów zawieranych ze szpitalami na prowadzenie zajęć dydaktycznych do obowiązujących regulacji i zamieszczenie w nich wszystkich obligatoryjnych elementów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

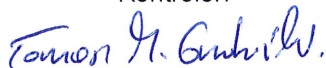
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 28.03.2017

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Zdrowia

Kontroler:

Tomasz Marcin Grudziński
główny specjalista k.p.

Dyrektor

Piotr Wasilewski

⁵² Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

